

XALQARO PUL O'TKAZMALARI, ULARNING HISOBI VA AUDITINI TAKOMILLASHTIRISH

Bank moliya akademiyasi tinglovchisi
Matniyazov Murodjon Kenjayevich
e-mail: matniyazovmurod022@gmail.com
+998974578022

Annotatsiya: Globallashuv sharoitida mamlakatlarning o'zaro savdo aloqalari, iqtisodiy hamkorliklar va qo'shma korxonalar o'zaro valyuta ayirboshlash uchun xalqaro pul o'tkazmalaridan foydalanib kelishmoqda. Ushbu maqolada xalqaro pul o'tkazmalari va ularni nazorat qilishni takomillashtirish bo'yicha strategiyalar tahlil qilindi. Bundan tashqari xalqaro pul o'tkazmalari auditini takomillashtirish bo'yicha takliflar berildi. Mavjud muammolar aniqlanib yakuniy xulosalar berildi.

Kalit so'zlar: Moliya, raqamlashtirish, samaradorlik, xavfsizlik, firibgarlik, jinoyat, audit, pul o'tkazmalari.

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕЖДУНАРОДНЫХ ДЕНЕЖНЫХ ПЕРЕВОДОВ, ИХ УЧЕТА И АУДИТА

Аннотация: В условиях глобализации страны используют международные денежные переводы для взаимных торговых отношений, экономического сотрудничества и создания совместных предприятий. В данной статье проанализированы стратегии улучшения международных денежных переводов и их контроля. Кроме того, были внесены предложения по совершенствованию проверки международных денежных переводов. Были выявлены существующие проблемы и даны окончательные выводы.

Ключевые слова: Финансы, цифровизация, эффективность, безопасность, мошенничество, преступность, аудит, денежные переводы.

IMPROVING INTERNATIONAL MONEY TRANSFER, THEIR ACCOUNTING AND AUDITING

Abstract: In the conditions of globalization, countries are using international money transfers for mutual trade relations, economic cooperation and joint ventures. This article analyzed strategies for improving international money transfers and their control. In addition, proposals were made to improve the audit of international money transfers. Existing problems were identified and final conclusions were given.

Key words: Finance, digitization, efficiency, security, fraud, crime, audit, money transfers.

Kirish

Tashqi muhitning tez o'zgarishi, integratsiya va globallashtirish jarayonlarining kuchayishi boshqaruvning yangi usullari, tizimlari va yondashuvlarining paydo bo'lishiga turtki bo'ldi. Boshqaruv muammolarining murakkabligi va ularni kompleks hal etish zarurati ichki auditning korporativ boshqaruvning ajralmas qismi sifatidagi ahamiyatini oshiradi. Xalqaro pul o'tkazmalari jahon iqtisodiyotida hal qiluvchi rol o'ynaydi, bu pul mablag'larining turli maqsadlarda, jumladan, shaxsiy pul o'tkazmalari, biznes operatsiyalari va investitsiya faoliyati uchun chegaralar orqali harakatlanishini osonlashtiradi. Ushbu transferlar iqtisodiy o'sish va rivojlanish uchun muhim bo'lsa-da, ular jinoiy daromadlarni legallashtirish, terrorizmni moliyalashtirish va firibgarlik kabi o'ziga xos xavflarni ham keltirib chiqaradi. Natijada, butun dunyo bo'ylab hukumatlar va tartibga soluvchi organlar transchegaraviy moliyaviy operatsiyalar xavfsizligi ta'minlash uchun qat'iy nazorat qoidalarini amalga oshiradi.

Asosiy qism

Aslida, pul o'tkazmasi - bu bir mamlakatdagi bir tomondan chet eldagi boshqa tomonga o'tkazilgan yoki yuborilgan pul miqdori. Ushbu pul o'tkazmalari chet eldagi oila a'zolari va do'stlariga amalga oshirilishi mumkin, boshqa mamlakatda yetkazib beruvchi bilan hisob-kitob qilish yoki xalqaro B2B to'lovlari uchun foydalaniladi. Shunday qilib, pul o'tkazmasi - bu pul o'tkazmalarini, shuningdek, bir bank hisobvarag'idan boshqasiga pul o'tkazish yoki aktivlarga egalik huquqini bir shaxsdan boshqasiga o'tkazish kabi boshqa turdagi moliyaviy operatsiyalarni o'z ichiga olgan kengroq atama hisoblanadi.[1]

Xalqaro pul o'tkazmalari sohasidagi yana bir muhim o'zgarishlar onlayn pul o'tkazmalari platformalarining paydo bo'lishidir. *Western Union*, *MoneyGram* va *TransferWise* kabi kompaniyalar odamlarning xalqaro miqyosda pul jo'natish usullarini inqilob qildi. Ushbu platformalar raqobatbardosh valyuta kurslari, past to'lovlar va tezlashtirilgan pul o'tkazmalarini taklif qiladi, bu ularni ko'plab jismoniy shaxslar va korxonalar uchun mashhur tanlovga aylantiradi. Raqamli hamyonlar va kriptovalyutalarning o'sishi bilan ba'zi platformalar hatto foydalanuvchilarga blokcheyn texnologiyasidan foydalangan holda bir zumda pul jo'natish imkonini beradi va bu jarayonni yanada soddalashtiradi.[2]

Bundan tashqari, nazorat qiluvchi organlar va markaziy banklar xalqaro pul o'tkazmalari muhitini shakllantirishda hal qiluvchi rol o'ynadi. Firibgarlik faoliyatining oldini olish va transchegaraviy tranzaksiyalar xavfsizligini ta'minlash uchun jinoiy daromadlarni legallashtirishga qarshi (AML) va mijozlaringizni bilish (KYC) qoidalari yanada qat'iy joriy etilgan. Ushbu qoidalar qo'shimcha tekshiruv

qatlamini qo'shsa-da, ular oxir-oqibatda xalqaro pul o'tkazmalarini amalga oshirishda iste'molchilar o'rtasida ishonch va ishonchni mustahkamlashga hissa qo'shadi.[3]

Xalqaro pul o'tkazmalari, ularning hisobi va auditi tartiblarini takomillashtirish jahon moliya tizimida samaradorlik, shaffoflik va xavfsizlikni ta'minlashda hal qiluvchi ahamiyatga ega. Jarayonni soddalashtirish, xarajatlarni kamaytirish, xavflarni kamaytirish va tartibga solish talablariga rioya qilishni kuchaytirish uchun samarali choralar ko'rish kerak.

Xalqaro pul o'tkazmalarini yaxshilashning asosiy yo'nalishlari quyidagilardan iborat:

1. Texnologiya integratsiyasi: Tezroq va xavfsizroq xalqaro pul o'tkazmalarini osonlashtirish uchun blokcheyn va raqamli platformalar kabi ilg'or moliyaviy texnologiyalardan foydalanish.

2. Standartlashtirish: Turli moliyaviy institutlar va tizimlar o'rtasida uzluksiz o'zaro hamkorlikni ta'minlash uchun xalqaro pul o'tkazmalari uchun umumiy standartlar va protokollarni o'rnatish.

3. Reglamentga muvofiqlik: pul yuvish, firibgarlik va xalqaro pul o'tkazmalari bilan bog'liq boshqa noqonuniy faoliyatning oldini olish uchun nazorat va muvofiqlik mexanizmlarini kuchaytirish.

4. Audit Trails: Xalqaro pul o'tkazmalarini samarali kuzatish va monitoring qilish, shaffoflik va hisobdorlikni ta'minlash uchun mustahkam audit tartib-qoidalarini joriy etish.

5. Ta'lim va ta'lim: Bank xodimlari va auditorlari uchun xalqaro pul o'tkazmalari va tegishli buxgalteriya hisobi amaliyotlarini boshqarish bo'yicha malaka va bilimlarini oshirish uchun o'quv dasturlarini taqdim etish.[4]

Ushbu asosiy yo'nalishlarni hal qilish orqali moliya institutlari buxgalteriya hisobi va audit amaliyotining yuqori standartlarini saqlab qolgan holda xalqaro pul o'tkazmalarining samaradorligi, xavfsizligi va ishonchliligini oshirishi mumkin. Bu nafaqat mijozlarga tezroq va tejamkor transfer variantlarini taqdim etish orqali foyda keltiradi, balki global moliyaviy tizimning umumiy yaxlitligi va barqarorligiga ham hissa qo'shadi.

So'nggi yillarda texnologiyaning rivojlanishi xalqaro pul o'tkazmalarini tartibga solish uchun ham imkoniyatlar, ham muammolarni keltirib chiqardi. Raqamli banking, mobil to'lov yechimlari va blokcheyn texnologiyasi mablag'larni chegaralar bo'ylab o'tkazish usulini inqilob qilib, mijozlarga yuqori tezlik va qulaylikni taqdim etdi. Biroq, bu yangiliklar moliyaviy jinoyatlar va tartibga solishdan bo'yin tovlashning yangi yo'llarini ham yaratdi, bu esa tartibga soluvchi organlardan doimiy hushyorlik va moslashuvchanlikni talab qiladi.[5]

Xalqaro pul oqimlarini nazorat qilishni kuchaytirish va jahon moliya tizimining yaxlitligini mustahkamlash uchun bir nechta takliflarni ko'rib chiqish mumkin:

✓ Xalqaro pul o'tkazmalari bilan bog'liq qoidalarni muvofiqlashtirish uchun nazorat qiluvchi organlar o'rtasida xalqaro hamkorlik va muvofiqlashtirishni rag'batlantirish. Yurisdiksiyalari bo'ylab tartibga solish talablarini standartlashtirish muvofiqlik sa'y-harakatlarini soddalashtirishga va tartibga soluvchi arbitraj imkoniyatlarini kamaytirishga yordam beradi.

✓ Xalqaro pul o'tkazmalari bilan bog'liq moliyaviy jinoyatlarni aniqlash va oldini olishni yaxshilash uchun moliya institutlari, nazorat qiluvchi organlar va huquqni muhofaza qiluvchi organlar o'rtasida axborot va tezkor ma'lumotlar almashishga ko'maklashish. Axborot almashinuvi uchun xavfsiz platformalarni joriy etish hamkorlikni kuchaytirishi va transchegaraviy tekshiruvlarni qo'llab-quvvatlashi mumkin.

✓ Xalqaro pul oqimlari monitoringi va nazoratini kuchaytirish uchun sun'iy intellekt, mashina o'rganish va blokcheyn kabi ilg'or texnologiyalardan foydalanish. Avtomatlashtirilgan tranzaksiyalarni monitoring qilish tizimlari shubhali faoliyatni yanada samarali aniqlashga yordam beradi, muvofiqlik guruhlari yukini kamaytiradi va risklarni boshqarish imkoniyatlarini oshiradi.

✓ Transchegaraviy moliyaviy jinoyatlarni yanada samaraliroq hal qilish uchun nazorat qiluvchi organlar, moliya institutlari va xalqaro tashkilotlar o'rtasida hamkorlik va axborot almashishni rivojlantirish. O'zaro huquqiy yordam to'g'risidagi bitimlarni kengaytirish va xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlikni rivojlantirish xalqaro pul oqimlari ustidan nazoratni kuchaytirishi mumkin.

✓ Xalqaro pul o'tkazmalari bilan bog'liq moliyaviy jinoyatlarni aniqlash va oldini olishda moliyaviy institutlar, tartibga soluvchilar va huquqni muhofaza qiluvchi organlarning imkoniyatlarini oshirish uchun o'qitish va salohiyatni oshirish dasturlarini taqdim etish. Kadrlar tayyorlash tashabbuslariga sarmoya kiritish xalqaro moliya tizimidagi noqonuniy faoliyatga qarshi kurashda xabardorlik, bilim va ko'nikmalarni oshirishi mumkin.

Ushbu takliflarni amalga oshirish orqali hukumatlar, tartibga soluvchi organlar va moliya institutlari xalqaro pul oqimlari nazoratini kuchaytirishi, transchegaraviy operatsiyalar bilan bog'liq xavflarni yumshatishi va yanada xavfsizroq global moliyaviy muhitni rag'batlantirishi mumkin. Hamkorlik, innovatsiyalar va tartibga soluvchi hushyorlik zamonaviy davrda xalqaro pul o'tkazmalarining yaxlitligini ta'minlashning kalitidir.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, xalqaro pul o'tkazmalarini tartibga solish orqali nazorat qilish jahon moliya tizimining yaxlitligi, xavfsizligi va barqarorligini ta'minlash uchun muhim ahamiyatga ega. Hukumatlar mustahkam me'yoriy-huquqiy bazani joriy etish orqali xavflarni kamaytirishi, moliyaviy jinoyatlarga qarshi kurashishi va xalqaro standartlarga rioya etilishini rag'batlantirishi mumkin. Texnologiyalar rivojlanishda

davom etar ekan va moliyaviy operatsiyalar tobora murakkablashib borar ekan, xalqaro pul o'tkazmalari xavfsiz, xavfsiz va global iqtisodiy rivojlanishga yordam berishda samarali tartibga solish hal qiluvchi ahamiyatga ega bo'ladi. Umuman olganda, asosiy muammolardan biri audit bo'yicha xalqaro standartlarni qo'llashdir. Auditning xalqaro standartlarini qo'llash auditorlik xizmatlarining qiymatini, auditorlarning xalqaro standartlar tamoyillarini etarli darajada tushunmasligini, standartlarning tuzilishi va mazmunining murakkabligini, standartlarga kiritilgan ayrim o'zgartirishlar hajmini, chastotasi va murakkabligini oshiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Ozod o'g'li, O. S. (2023). QIWI TOLOV TIZIMI VA UNDAGI MUAMMOLAR. Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi, 10(1), 77-79.
2. Buriev, K. (2024). THE ROLE AND IMPORTANCE OF THE INTERNATIONAL LABOR ORGANIZATION IN TODAY'S GLOBALIZED ERA OF MIGRATION PROBLEMS AND THEIR LEGAL SOLUTION. Modern Science and Research, 3(1), 650-655.
3. Saidmashrafovna, G. S. (2022). RAQAMLASHTIRISH SHAROITIDA RETSEPIENT VA DONOR MAMLAKATLARDA MEHNAT MIGRANTLARINI TARTIBGA SOLISH. Экономика и финансы (Узбекистан), (7 (155)), 25-35.
4. Axrorjon o'g'li, IA, & Nurali o'g'li, AJ (2024). DAVLAT BYUDJETINING ILMIY TADQIQOTLARGA AJRATAYOTGAN MABLAG 'LARI TAHLILI: XORIJ VA MILLIY TAJRIBA. TADQIQOTLAR. UZ , 33 (1), 186-193.
5. Hakimovna, A. M., & Nurali o'g'li, AJ (2024). YASHIRIN IQTISODIYOT VA MAMLAKATDA UNI KAMAYTIRISH YO'LLARI. Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi , 17 (1), 42-46.